

HET POLDERHUIS

In de Haarlemsche Courant van 13 November 1922 schrijft de Amsterdamsche correspondent:

“Zoo heeft Amsterdam, dat voor een kleine honderd jaar nog lag in een groenen gordel van welig begroeide wallen, en onmiddellijk buiten de stadsbebouwing toch wel rijk was aan bekoorlijke landelijke plekjes met genoegelijke uitspanningen en theeschenkerijen onder vertrouwelijk ruischende olmen en hoog opgaande iepen, al lang het laatste van dien rijkdom aan zijn expansie-zucht ten offer moeten brengen. Nog steeds enkele, heel enkele, in de stadomgeving volkomen gedenatureerde overblijfselen houden de herinnering er aan levendig. Door de speling van het één of andere toeval zijn ze tot dusverre

den dans ontsprongen. We denken aan den mooien tuin van Schinkelhaven, aan wat er nog gebleven is van de buitens der patriciërs in de zeventiende eeuw in de Watergraafsmeer, aan de plantsoenen bij de Raampoort en de Willemspoort. Maar vooral

omdat het wel het meest karakteristieke overblijfsel uit dien tijd is, aan het oude Polderhuis met zijn miniatuurstukje bosch van een groepje oude boomen, dat aan de Stadhouderskade naast het Rijksmuseum door toedoen van ik weet niet welken beschermengel het bestaan tot dusverre heeft weten te rekken. Wel is het gansch en al gedenatureerd tot een gewoon stadskroegje, wel doet het oude, houten cavaille met zijn vergaan hekje hier al heel zonderling aan, verloren als het er staat naast het majesteitelijk Rijksmuseum en aan de breede Stadhouderskade, welke al jarenlang tot Amsterdam's drukste verkeerswegen behoort.

Maar toch is er nog altijd geen al te sterke verbeelding voor nodig om zich de oude, landelijke omgeving te denken, waarin het met zijn naïef aandoend theekoepeltje wel een paar eeuwen lang zoo wondermooi moet hebben gepast: de omgeving van de vroegere Boerenwetering (tegenwoordig Ruy-sdaelkade), die zich slingerde tusschen de weilanden en de groentetuintjes. Nog altijd heeft het daarom voor veel Amsterdammers, meer nog voor vreemdelingen, maar vooral voor schilders en voor etsers, een bijzondere bekoring waartoe niet weinig bijdraagt de reusachtige, reeds lang op non-activiteit gestelde overtoom met zijn hooge ijzeren raderen, waarover vroeger de groenteschuitjes gesleept werden van de op polderpeil liggende wetering in de op stadspeil liggende Singelgracht”.

“Maar eindelijk zal ook het aloude Polderhuis, dat zich met merkwaardige taaiheid, als een zonderlinge anachronisme

midden in de wereldstad heeft weten te handhaven, aan den alverslindenden stadsuitleg ten offer vallen. Nog een jaar ten hoogste is het gegund. Dan komen de houthakkers het “bosch”, och arm! vellen en de sloepers het oude schilderachtige krot opruimen. Geen twee dagen werk zullen ze er mede hebben! En dan wordt ook hier de toestand akelig-prozaisch ‘genormaliseerd’, zeer terecht: de grond wordt opgehoogd en bestraat, overtoom en schutsluis verdwijnen, in de plaats zal er komen een nieuw overpompstation voor de rioleering, hetwelk zich „aesthetisch aan de omgeving ‘zal aanpassen’. Niemand zal er de noodzakelijkheid van betwisten, nog minder zal iemand zich door

verzet belachelijk maken. Als men maar niet wil beweren, dat het ‘dear old’ Polderhuis, al viel het er nog zoo uit den toon, eenigen aesthetischen aanstoot gaf!

“Zoo verdwijnt het laatste beetje mooie omgeving van Am-

sterdam de laatste jaren in steeds vcrsnellend tempo. Zoo wil het de stadsuitbreiding. De troosteloze zandvlakte wordt bij den dag grooter; ze heeft reeds de volkstuintjes van het lieflijke Hofwijck achter de Rustenburgerstraat geheel ingesloten, en zal ze spoedig geheel verzwolgen hebben. De zandtreintjes doen hun werk ijverig, onvermoeid, gestadig, van des morgens vroeg tot den laten avond. Ook reeds verdwenen, bedolven onder de zandmassa's, is de helft van den Noordelijken Wandelweg, tusschen den Amstel en den Amstelveensche weg. Slechts enkele jaren geleden heeft de gemeente dezen weg met groote kosten aangelegd. Het was een wandeling, door de Amsterdammers buitengewoon op prijs gesteld, vooral nu de jonge populieren en wilgen, die aan weerskanten de beplanting vormden, al zoo aardig en voordeelig opschoten en menigschaduwrijk rustplekje op

de bermen boden. En reeds strekt de dorre zandvlakte zich hier en daar uit tot aan den rand van den tweeden breedere Wandelweg, ten Zuiden daarvan twee jaar later aangelegd, zoodra het gemeentebestuur het besef kreeg dat dien eersten wandelweg slechts een kortstondige bestaan beschoren zoude zijn. Ook die zal het wel niet lang meer maken, wat te, meer te betreuren is omdat de, Amstel tot voorbij de begraafplaats Zorgvlied door de industriën welke zich aan weerskanten: gevestigd hebben en door de ophoogingswoede welke zich botviert langs haar boorden, al lang haar bekoring van mooie wandeling verloren heeft. Evenals trouwens aan de andere zijde van de stad de Amstelveensche weg, welken de zware, bolderende autogevoarten van scherpconcurrerende motor-busondernemingen permanent stuk rijden en onbegaanbaar maken”.

Theo Bakker's Domein

Op deze site vindt u makkelijk leesbare maar toch informatieve verhalen over de ontstaansgeschiedenis van Amsterdam. Ze zijn onderverdeeld in rubrieken als Middeleeuwen, godsdiensten, nijverheid en handel, transport, openbaar vervoer, haven, watermanagement, stadsuitleg, annexaties, verkeersdoorbraken, chroniquers en allerlei andere zaken.

Klik hier voor een overzicht van alle PDF's op deze site

